

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen

DOM
 2011-05-16
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 7013-11
 Enhet 17

SÖKANDE

Städab Uppsala AB
 Box 855
 751 08 Upp

MOTPART

Danderyds kommun, kommunledningskontoret
 Djursholms slott
 Box 66
 182 05 Djursholm

KONKURRENSVERKET	
2011-05-18	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

SAKEN

Ansökan om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår Städab i Uppsala AB:s ansökan om ingripande enligt LOU.

Dok.Id 129496

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Danderyds kommun har genomfört en upphandling benämnd ”Städtjänster” med beteckningen TN 2010/0319 avseende regelmässig lokalvård, golvvård samt fönsterputs av flera objekt inom Danderyds kommun. Upphandlingen genomfördes som ett öppet förfarande med antagandevillkor enligt principen om det mest ekonomiskt fördelaktiga anbudet.

Av tilldelningsbeslut den 24 mars 2011 framgår att Danderyds kommun inte antagit Städab i Uppsala AB:s anbud i upphandlingen.

Städab i Uppsala AB (bolaget) anför att Danderyds kommun har genomfört upphandlingen i strid med LOU genom att inte utvärdera bolagets anbud av det skälet att bolaget inte synat de aktuella städobjekten. Det framgår inte av förfrågningsunderlaget att syn av lokalerna är ett skallkrav. Vid muntlig kontakt med den upphandlande myndigheten har det kommit fram att det var av väsentlig vikt att besöka Djursholms slott på grund av komplexiteten i fönsterputs, dock inte att det var ett skallkrav. Bolaget har därför besökt slottet och upprättat en intern ritning innan anbudet lämnades in. I förfrågningsunderlaget under rubriken ”SF 0 Allmänt” finns ett antal krav angivna och det framgår klart att anbudsgivaren ges möjlighet att acceptera kraven eller inte. Bolaget har accepterat alla krav under rubriken. Hälften av anbudsgivarna har diskvalificerats på samma grund som bolaget angående syn av lokalerna. Danderyds kommun har handlat i strid med LOU genom att utesluta bolagets anbud.

Danderyds kommun bestrider bifall till ansökan och yrkar, för det fall domstolen bifaller bolagets ansökan, i första hand att upphandlingen ska rättas och i andra hand att den ska göras om. Kommunen har genomfört upphandlingen i överensstämmelse med LOU och de EG-rättsliga principerna för offentlig upphandling. Bolaget har varken lidit skada eller kunnat

komma att lida skada. I förfrågningsunderlaget framgår under punkten SF0.4 "Syn före anbudsgivning" följande:

"För att försäkra sig om förutsättningarna för anbudet skall anbudsgivaren, genom besök på platsen, före anbudets avlämnande skaffa sig fackmässig kännedom om de lokala förhållandena för objekten och som kan ha betydelse för anbudet".

Det framgår tydligt att syn av lokalerna är ett skallkrav. Av anbudsformuläret framgår dessutom gällande fönsterputs, att särskild syn krävs för Djursholms slott. Kommunen har under anbudstiden fört anteckningar rörande vilka leverantörer som besökt städobjekten. Det finns ingen anteckning om att syn har gjorts av bolaget, varken på Djursholms slott, i Mörby centrum eller på övriga städobjekt. Även om bolaget har gjort syn på slottet är det inte tillräckligt eftersom skallkravet gäller syn på alla objekten.

DOMSKÄL

I målet aktuella bestämmelser m.m.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och ickediskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 5 § stadgas att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Grund för att ingripa mot en upphandling kan föreligga om det visas att den upphandlade myndigheten inom ramen för upphandlingen åsidosatt eller brutit mot de grundläggande gemenskapsrättsliga principerna om li-

kabehandling, icke-diskriminering, transparens, ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Förvaltningsrättens bedömning

Det framgår av förfrågningsunderlaget att anbudens giltighetstid nu löpt ut. Förvaltningsrätten tar därför först ställning till om en prövning i sak ska göras. Förvaltningsrätten konstaterar att praxis inte generellt talar för att den omständigheten att anbudens giltighetstid löpt ut innebär att en ansökan om överprövning inte ska prövas i sak (se bl.a. RÅ 2008 not 26). Kammarrätten i Jönköping har i ett beslut den 26 augusti 2010 om återförvisning (mål nr 942-10), där förvaltningsrätten beslutat att avskriva ett mål på grund av att giltighetstiden för de lämnade anbuden löpt ut, uttalat bl.a. följande. Enligt Konkurrensverkets yttrande föreligger inte grund för att avskriva ett yrkande om överprövning enbart på den grunden att anbudens giltighetstid löpt ut. Att giltighetstiden löpt ut hindrar inte att pröva ansökan om överprövning i sak. Man påpekade också att det enligt LOU endast finns två sätt på vilka en upphandling kan avslutas; antingen genom tecknande av kontrakt eller genom beslut att avbryta upphandlingen. Förvaltningsrätten finner att det förhållandet att giltighetstiden för anbuden har löpt ut inte medför att begäran om överprövning inte kan prövas i sak.

Förvaltningsrätten övergår till prövning av om Danderyds kommun i den aktuella upphandlingen handlat i strid med LOU eller de gemenskapsrättsliga principerna och om bolaget på grund av det har eller kan komma att lida skada.

Upphandlingsprocessen ska kännetecknas av förutsebarhet, transparens och likabehandling. Ett förfrågningsunderlag ska vara så pass tydligt att samtliga anbudsgivare ges insikt i hur bedömningen av deras anbud kommer göras. Den upphandlande myndigheten får inte göra prövningen mot andra kriterier än de som funnits i underlaget och har därför en

skyldighet att från utvärderingen utesluta leverantörer vars anbud inte uppfyller ett eller flera s.k. skallkrav. Förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får dock godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och EU-rätten inte åsidosätts (jfr RÅ 2002 ref. 50).

I förfrågningsunderlaget anges under rubriken "Prövning av anbud" (punkten UF 3.52 a) att en förutsättning för en prövning av anbuderna ska ske bl.a. är att obligatoriska skallkrav har uppfyllts. Att utföra syn på städoobjekten före anbudsgivning anges som ett skallkrav (SF0.4). Det har av utredningen i målet framkommit att bolaget inte företagit sådan syn på samtliga aktuella städoobjekt. Aktuellt skallkrav kan enligt förvaltningsrätten inte anses vara otydligt formulerat eller annars strida mot reglerna i LOU.

Vad bolaget anfört ger därför inte stöd för att den aktuella upphandlingen ska ha skett i strid med reglerna i LOU eller att de för upphandling grundläggande EU-rättsliga principerna åsidosatts på sådant sätt att bolaget lidit eller har kunnat komma lida skada. Förutsättningar för ingripande från domstolens sida föreligger därmed inte och bolagets ansökan ska lämnas utan bifall.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A LOU)

Maria Ek Oldsjö

Rådman

Föredragande har varit Johanna Segerheim.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.